

Ekonomka Šichtařová: Inflace trochu poklesne, aby pak znovu udeřila. Jako tsunami

- CZ24 News | 17. října 2022

ČESKO: Při diskusi o existenci minimální mzdy je třeba mít na paměti, že státu není nic do dohody mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem o tom, nakolik užitečná je práce zaměstnance pro zaměstnavatele. Zdaleka ne každá práce je tak užitečná, aby si vydělala i jen na minimální mzdu.

Německo vyvolalo ostrou kritiku zemí, jako jsou Francie, Španělsko či Itálie, za to, že se chystá podpořit stabilizaci cen energií zvláštním hospodářským a stabilizačním fondem o objemu až 200 miliard eur (až 4,9 bilionu Kč). Takové masívní ochrany své ekonomiky ostatní členské státy EU schopny nejsou. K čemu tento krok ekonomického hegemonu Evropy může vést?

To má více rozměrů. Z jedné strany to můžeme vnímat tak, že Německo je zemí s jednou z nejvíce ukázněných rozpočtových politik v rámci Evropy. Takže to, že nerozhazuje tolik v dobách konjunktury, pak vede k tomu, že si v dobách krizí může dovolit utrácet víc. Ale tím by ta chvála asi tak končila.

Principiálně totiž tak mohutná ochrana a stropování je velmi špatnou zprávou nejen pro Německo, ale hlavně i pro nás, protože my máme s Německem propojenou nejen přenosovou soustavu, ale i cenotvorbu. Tento typ ochrany povede k tomu, co dlouhodobě na přístupu k energetické krizi kritizují: Totiž povede to k překrytí jejích příčin.

Jakmile cena pro koncové spotřebitele nebude tak vysoká, jak by bez zásahu byla, spotřebitelé zaprvé nebudou šetřit na spotřebě, zadruhé nebudou vznikat nové zdroje zapojující se do nabídky energie. Tedy prudce se zvýší převis poptávky po energii nad nabídkou. A to bude znamenat nedostatek energie. Současně nedostatek nabídky povede na velkoobchodním trhu k vyšší ceně, než jaká by se na něm ustálila, kdyby se do ceny nezasahovalo – což ale také povede k tomu, že vlády v Německu i u nás budou muset dodat větší rozdíl v ceně mezi velkoobchodní cenou a cenou pro koncové uživatele.

A to všechno bez vyřešení skutečné příčiny energetické krize, totiž nedostatku energií v důsledku Green Dealu.

Elektrina je se svým meziročním růstem ceny o 37,8 % jednou z nejrychleji zdražujících položek spotřebního koše v Česku. Ještě větší cenový skok byl zaznamenán u zemního plynu, který zdražil o 85,9 %. Připlatí si i lidé používající tuhá paliva, kterým se zvýšily ceny o 55,8 %. Rostou i ceny u potravin, a tak míra inflace v září dosáhla z meziročního pohledu 18,0 %. Byl tedy ten předchozí pokles tempa růstu cen jen mimořádným výkyvem?

Nebyl. Jde o to, že – jak jsem už půl roku dopředu avizovala – dochází k inflačním vlnám, protože také dochází k sérii impulsů. Můžete si to vizualizovat jako tsunami. To také přijde v několika obrovských vlnách, ale mezi nimi je chvilka klidu. Tím, že postavíte tsunami do cesty nějakou hráz, jej nezastavíte. Ta energie se prostě musí vyčerpat a musíte počkat, až vlny doběhnou. No, a my nyní jen zažíváme jednu z více vln. To ještě není jejich konečný počet. Inflace vždy trochu klesne, aby pak

v dalším měsíci udeřila znovu.

Při shromáždění na Václavském náměstí vyzvali odboráři vládu k zavedení cenové regulace zejména u energií, potravin či pohonných hmot a k zastavení inflace, která snižuje reálné příjmy. Varovali před dopady vysoké inflace a před hrozbami propouštění v průmyslových podnicích. Od 1. ledna by dle nich měly vzrůst platy ve veřejné sféře o 10 %, a o 20 % by se měla zvýšit procentní výměra nemocenské a ošetrového, zvýšit by se měly i sociální dávky. Vedlo by splnění požadavků odborů k totální destrukci veřejných financí, jak to komentoval poslanec ODS Jan Skopeček?

K destrukci veřejných financí by požadavky odborářů sice vedly, ale to je druhotné – ještě mnohem podstatnější je, že by to situaci výrazně ZHORŠILO.

Víte, co vyvolalo dluhovou krizi v roce 2013? To, že Evropa léčila dluhovou krizi ještě větším dluhem. Víte, co vyvolalo současnou krizi? Že svět léčil mizerný hospodářský růst dluhem. Víte, co způsobilo nynější inflaci? Že jsme se víc zadlužili a rozdávali peníze. Dluh, dluh, dluh – to je v pozadí všeho. Dluh a vládní zásahy a regulace jsou zdrojem celé ekonomické bídy dneška.

Pokud by stát naplnil požadavky odborářů, nebylo by to nic jiného než marná snaha postavit tsunami do cesty hráz tak, jak jsem to před chvílí popisovala. Velmi rychle by to vedlo k plošnému nedostatku všeho – chyběly by pohonné hmoty, chyběla by energie, byla by jen na příděl, průmyslové podniky by směly na příděl odebírat elektřinu a fungovaly by jen chvílemi, pak teprve by přišly mnohem větší bankroty podniků než uvidíme nyní, nezaměstnanost by skutečně začala razantně růst – a všichni svorně bychom chudli mnohem rychlejším tempem.

Jedním z požadavků odborů bylo i zvýšení minimální mzdy ještě v tomto roce o 2000 na 18.200 korun. Ale ministr práce Marian Jurečka předloží vládě návrh na její zvýšení od ledna, přičemž by její výše měla odpovídat 41 procentům průměrné mzdy v Česku. To vychází na zvýšení zhruba o 350 korun. „Pokud by se sociální partneři dohodli na částce vyšší, nemám s tím problém,“ uvedl šéf resortu. Co by zaměstnavatele mohlo vést k tomu, aby kývli na větší růst, jak by Marian Jurečka zřejmě uvítal?

Zaměstnavatel na takový růst buď má, nebo nemá. Když nemá, zaměstnance propustí a místo něj vezme třeba na dohodu o provedení práce Ukrajince. Anebo bude zaměstnance platit načerno. Státu není nic do dohody mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem o tom, nakolik užitečná je práce zaměstnance pro zaměstnavatele. Ona totiž zdaleka ne každá práce je tak užitečná, aby si vydělala i jen na minimální mzdu. Tak například existence značné části ministrů, poslanců a státních úředníků má užitek nikoliv minimální mzdy, nýbrž záporný, a z pohledu svého užitku by mnozí státní úředníci ještě měli platit odškodné za svou existenci.

Skupina největších developerů potvrdila, že zájem o pořízení vlastního bydlení v Česku prudce klesá. Příští rok by měl poprvé po čtrnácti letech přinést změnu, protože ceny nových bytů mají stagnovat, ty starší dokonce zlevní. Nastane tedy pro zájemce vhodná chvíle pro koupi, nebo mohou kalkulovat s ještě příznivějším vývojem cen?

Já myslím, že se ještě vyplatí v mnoha lokalitách počkat, ceny budou ještě nižší. Ale pozor, to neplatí plošně. To platí třeba v Praze a okolí, zatímco v okrajových a chudých částech republiky ceny dokonce mohou dál mírně růst.

Nobelovu cenu za ekonomii si letos rozdělí hned tři ekonomové, vesměs Američané. Získává ji Ben Bernanke, bývalý šéf americké centrální banky, a také Douglas Diamond a Philip Dybvig. Všichni tři ve svých akademických pracích demonstrovali, proč a jak předcházet

rozsáhlému kolapsu bankovního systému. Václav Klaus si ve svém komentáři rýpnul, že prvně jmenovaný prosadil tzv. kvantitativní uvolňování a že současná inflace je důsledkem vítězství Bernankeovy politiky. Měla byste pro některého z oceněných méně příkré hodnocení?

Nemám méně příkré hodnocení, protože tady se rozhodně stal kozel zahradníkem a zejména praktické prosazení Bernankeho politiky vedlo ke kvantitativnímu uvolňování, které zase je zdrojem dnešní inflace, která je zdrojem dnešního hospodářského zpomalení a následného poklesu, což zase je zdrojem nadcházejících problémů bankovního systému. Aneb kouzlo nechtěného, kdy vyznamenaný ekonom měl možnost prakticky demonstrovat, jak teorie aplikovaná na sebe, sama sebe vyvrátila. Já bych možná pana Bernankeho viděla spíš jako aspiranta na Darwinovu cenu.

[ZDROJ](#)